

Szerkesztői beharangozó

„Mert mélységes mély a múltnak kútja”

(B. Brecht)

A szegedi repülésnek messze visszaható szellemi gyökerei, alkalmanként kísérletező, gyakorlati felvillanásai is voltak. Az aviatika iránt érdeklődők, álmodozók, tudós elmék, a tudományos egyesületek, csoportosulások szakosztályaiban tömörültek. Mindezt a repülés varázslatossága, a kor hétérmértőldes léptékű technikai csizmája tette lehetővé. E csoportosulásokról eleddig, sajnálatosan csak közvetett adatok állnak rendelkezésünkre, időben visszautaló emlékezésekből, úgymint előadások, összejövetelek, modellező és repülő bemutatók apropójából. Első értesüléseink – amelyek már érdekcsoportot sejtetnek – a XX. sz. elejétől, pontosabban az 1909-es esztendőttől vannak. A szegedi repülés első három évtizedét összefoglaló mű (a könyv első része) – ismereteink szerint – eddig ilyen mélységben, terjedelemben, részletességgel, nem született. (Megjegyzendő, hogy a napjainkig terjedő, már történelemmé vált évtizedekről sem készült helyi érdekű, korszakokat átölelő, összefoglaló repüléstörténeti írás. Az 1945. utáni korszak a könyv II. része.) Az első korszakból döntően a katonai repüléssel – nem hadi, hanem helytörténelmi értelmében – illetve a repülőtér históriájával és az ott állomásozó egységek, alakulatok helyzetével, a kereskedelmi repüléssel, általában a polgári légi forgalommal, majd 1938-tól az algyői sportrepülők életével is foglalkozik összefoglaló tanulmányunk. Lehetőségeink miatt a szegedi repülés eseményeinek feltárására, adatközlő kronológiájának az összefoglalására vállalkozhattunk. A helyi eseményeknek kiterjedtebb, elemzőbb kutatására lesz majd szükség ahhoz, hogy azt az elérhető legjobb teljességgel, korrektül illeszthessük a magyar történelem folyamatába.

A helytörténeti leírásnál a szegedi és az országos repülés, a politika és a repüléspolitika markáns pontjainál tördeltük fejezetekre az anyagot, a szükséges összevetések elvégzése okán is, hogy láthassuk, miként hatottak azok a város történeti trendjére.

Mint látjuk, a repülés helyi eseményeit a lineáris, inkább parallel történetírás (politikailag nem elemző, csak a külső és belső eseményeket párhuzamba állító) szabályai szerint igyekeztünk azt egységes csokorba kötni. A „támaszték nélkül” előtárt helyismereti adatok könnyen válnak kortalanná, történelmietlenné és lebegnének ég és föld között, mint Mohamed koporsója.

A nem egyértelmű adatok esetében azok bizonytalan voltát jelezzük, de csak akkor, ha az már valahol – részfeldolgozásban – megjelent. Csakis úgy állítjuk szembe a mi tényeinket a korábban mások által közöltekkel, ha a magunk adatát minden kétséget kizáróan hitelesebbnek, bizonyítottnak tudjuk. Kitalációkkal nem terhelhetjük kedves olvasóinkat, akik figyelmükkel, a téma iránti érdeklődésük kifejezésével megtiszteltek bennünket. Mindvégig arra törekedtünk szerzőtársaimmal, hogy az Önök kezébe egy történetileg hiteles, olvasmányos alpmű kerüljön. Az is meghatározó volt e helytörténeti munka írása során, hogy azt a források pontos megjelölésével is ellássuk. Közzöljük azon híryanagok bibliográfiáját, repertóriumát, fondját is, amelyeket nem építettünk be e könyv testébe, de még szolgálhatják a téma későbbi feldolgozóinak segítségét kutató munkájukban.

Meggyőződésem, hogy a következő oldalakon a Tisztelt Olvasó visszaigazolván látja majd célkitűzéseinket.

Köszönetet mondok alkotótársaimnak, akik közel egy éves megfeszített, önzetlen munkájukkal segítettek megvalósítani e könyv megszületését, számatlanul áldoztak heteket, hónapokat pihenő idejükből az adatgyűjtésre, mert hittek munkánk sikerében, az értelmes áldozat értékében – bár tudom, sohasem lehet bizalmukat, fáradságukat önzetlen munkájukat értékén elismerni, azt teljességgel megköszönni. Ők azok, akik a zsigereikben is érzik, hogy „semmi nem múlik el, csak a történelem”. A felejtés ellen csak egyetlen hatásos eszköz van, az örökkévalóság.

Szeged, 2000. január 3-án

A Történeti Bizottság nevében is köszönöm mindannyiuk hitét, bizalmát és önzetlenségét!

Pusztai János